

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН У СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

15 грудня 2023 року

Київ 2023

Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, 15 грудня 2023 р. / За заг. ред. д.е.н., проф. О.В Булатової. — Київ: МДУ, 2023. — 290 с.

Конференція присвячена проблемам активізації процесу інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. В роботі конференції приймають участь науковці, викладачі, фахівці-практики, здобувачі вищої освіти.

Основні напрями роботи конференції:

- Безпекова складова соціально-економічного розвитку країн світу;
- Розвиток інтеграційних процесів в умовах військово-політичного конфлікту;
- Розвиток міжнародних фінансово-кредитних та валютних відносин в умовах глобалізації;
- Інноваційно-інвестиційна діяльність країн світу;
- Забезпечення конкурентоспроможності національних економік;
- Проблеми забезпечення сталого розвитку;
- Особливості повоєнного відновлення економіки України.

Організаційний комітет конференції ставить перед собою такі задачі:

1. Обмін практичними і теоретичними напрацюваннями учасників конференції у сфері вивчення особливостей інтеграції країн у систему світогосподарських зв'язків;
2. Розробка напрямів розвитку міжнародних економічних відносин країн світу.

Гусак Ю.С., Бондар-Підгурська О.В.	Забезпечення цілей сталого розвитку промислових підприємств України на засадах Індустрії 4.0 та Індустрії 5.0.....	183
Захарова О.В.	Циркулярна економіка як ключовий вектор стійкого розвитку країн: досвід ЄС.....	186
Іванова В.В., Бочевська М.Є.	Екологічні наслідки війни в Україні.....	189
Іванова В.В., Терпелюк С.С.	Зміна кліматичних умов на планеті.....	193
Іванова В.В., Певний Д.С.	Роль альтернативних та відновлюваних джерел енергії в забезпеченні сталого розвитку.....	195
Кацюк А.С.	Оцінка позицій України в рейтингу за індексом сталого розвитку.....	198
Козлова І.А.	Ключові підходи до вирішення проблем поводження з небезпечними відходами в Україні на тлі воєнного часу.....	202
Лаврентьєва В.О.	Розвиток екологічної інфраструктури в містах: виклики та перспективи.....	205
Лебедева К.С.	Виклики та можливості сталого розвитку агропромислового комплексу України.....	208
Лиховоз І.А., Бондар-Підгурська О.В.	Реалізація цілей сталого розвитку ххі століття в умовах війни: практика ТОВ «Епіцентр К».....	211
Микитенко В.В.	Етапи реконструктивного просторового розвитку територій у контексті сталого господарювання.....	215
Мітюшкіна Х.С., Кошман Д.В.	Екологізація університетського середовища в сучасних умовах.....	219
Мітюшкіна Х.С., Абалмасова В.В.	Окремі аспекти транспортного забруднення міст.....	222
Немирич Ю.І., Бондар-Підгурська О.В.	Управління підприємством на засадах Індустрії 5.0: формат реалізації цілей сталого розвитку.....	225
Несторенко Т.П., Кутова А.М.	Стратегія розвитку закладів вищої освіти у прифронтовій зоні.....	227
Пастернак О.М.	Досягнення цілей сталого розвитку в умовах конфліктів: екологічний аспект.....	231
Петрик І.В.	Методичний підхід до оцінки сталого розвитку.....	233
Смерека С.Б.	Особливості застосування антикризового управління.....	236
Фараджева Х.Ф.	Інструменти оцінки екологічного стану урбанізованих екосистем.....	238
Юрченко В.В., Оприсок М.Д.	Економічна доцільність та ефективність інноваційного розвитку туристичних підприємств в сучасних умовах.....	240

СЕКЦІЯ

ОСОБЛИВОСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Бабкін К.В.	Особливості повоєнного відновлення економіки України.....	244
Бабко Н.М.	Вплив війни на готельну індустрію в Україні: виклики та можливості.....	249

НЕМИРИЧ Ю.І.,
студент II курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Бізнес-адміністрування»,
науковий керівник: БОНДАР-ПІДГУРСЬКА О.В.,
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри менеджменту,
Полтавський університет економіки і торгівлі

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ЗАСАДАХ ІНДУСТРІЇ 5.0: ФОРМАТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Виникнення Industry 5.0 відзначає значне зміщення в промисловому ландшафті, надаючи пріоритет орієнтованості на людину та сталості поряд з ефективністю та автоматизацією. Цей змінений парадигмальний підхід змушує нас переосмислити управління підприємством, гармонізуючи його з принципами Industry 5.0 та критичною необхідністю досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР).

Наше дослідження глибоко занурюється в цей вирішальний момент у рамках теми "Управління підприємством на основі принципів Industry 5.0: формат впровадження цілей сталого розвитку." Воно розглядає, як принципи Industry 5.0, включаючи орієнтованість на людину, стійкість і циркулярність, можуть бути інтегровані в існуючі керівні кадри для підтримки стійкості бізнесу. В основі цього дослідження лежить визнання того, що кінцевою метою економічної діяльності є благополуччя людини. Спрямовуючи увагу на підтримці безпеки, здоров'я та розвитку працівників, підприємства можуть привертати та утримувати таланти, сприяти інноваціям і формувати більш кваліфіковану робочу силу [1, с. 32; 2, с. 45].

Крім того, Індустрія 5.0 виокремлює потребу у стійких та пристосованих організаціях, здатних пристосовуватися до динамічних ринкових умов і непередбачуваних змін. Це передбачає впровадження технологій, таких як штучний інтелект та аналітика великих даних з метою оптимізації розподілу ресурсів, передбачення тенденцій розвитку ринку та зменшення ризику [3; 5].

Циркулярна економіка, ще один кутовий камінь Індустрії 5.0, підтримує використання систем замкнутого циклу для мінімізації відходів та максимізації використання ресурсів. Підприємства можуть прийняти цей принцип, впроваджуючи еко-дизайн, оптимізовані виробничі процеси та досліджуючи циркулярні бізнес-моделі, такі як системи продукт-сервіс [1; 3].

Практична значимість дослідження полягає в його спробі вирішити взаємопов'язані проблеми пом'якшення зміни клімату, нестачі ресурсів і соціальної нерівності, що сприятиме більш справедливому та стабільному розвитку майбутніх поколінь.

Наприклад, доцільність і способи використання системи Industry 5.0 на прикладі закладу охорони здоров'я (приватної лікарні) обґрунтовується наступними чинниками:

1. *Догляд за пацієнтами:*

- впровадження чат-ботів на основі штучного інтелекту для вирішення адміністративних завдань, що звільнює медичних сестер і лікарів для взаємодії з пацієнтами та надання персоналізованого догляду;

- використання переносних сенсорів і технологій телемедицини для віддаленого моніторингу вітальних показників пацієнтів та забезпечення зворотного зв'язку в реальному часі, що поліпшує профілактичний догляд і зменшує повторні госпіталізації;

- надання пацієнтам самообслуговування через портали для доступу до медичних записів, запису на прийоми та управління інформацією про своє здоров'я, сприяючи залученню більшої кількості пацієнтів та їх задоволенню.

2. *Стійкі та пристосовані операції:*

- впровадження прогнозуючого аналізу для оптимізації розподілу ресурсів та передбачення потреб пацієнтів, забезпечуючи ефективне використання ресурсів і поліпшення потоку пацієнтів.

- інтеграція технології цифрового близнюка для створення віртуальних моделей процесів та інфраструктури лікарні, що дозволяє проводити проактивне технічне обслуговування та зменшувати ступінь ризику.

- впровадження гнучких методик управління проектами, що дозволяє лікарні швидко адаптуватися до регуляторних змін і нових технологій.

3. *Циркулярна економіка для підтримки сталості соціально-економічної системи:*

- проекування та впровадження систем замкнутого циклу для управління відходами, переробка медичних відходів і мінімізація екологічного відбитку;

- інвестування в енергоефективні технології та відновлювальні джерела енергії для зменшення відходів лікарні та підтримки її сталої діяльності;

- співпраця з місцевими підприємствами для створення партнерств циркулярної економіки, таких як пожертвування невикористаних медичних засобів або співпраця в рамках ініціативи щодо отримання енергії від відходів.

Наше дослідження рекомендує «новаторський каркас» для впровадження ЦСР на засадах Індустрії 5.0. Інтегруючи принципи орієнтованості на людину, стійкість і циркулярність у стратегію управління підприємством (лікарні), бізнес може досягти економічного розквіту, сприяючи збереженню планети Земля та побудові справедливого суспільства.

Отже, бізнесу необхідні дослідження щодо вивчення конкретних шляхів впровадження цілей сталого розвитку на засадах Індустрії 5.0 у різних галузях національного господарства, а також розробка надійних систем їх моніторингу та оцінювання. Так, використання принципів Industry 5.0 відкриває перспективний шлях для підприємств у подоланні складних викликів ХХІ століття та сприянні створенню більш стійкого та передбачуваного майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Mourtzis, D., Angelopoulos, A., Panopoulos, N., & Chryssolouris, G. (2023). Industry 5.0 implications for inclusive sustainable manufacturing: *An evidence-*

knowledge-based strategic roadmap. CIRP Annals - Manufacturing Technology, 72(1), 417-421.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652623021819>

2. Nasiri, M., Ukko, J., Saunila, M., & Juhola, P. (2020). Managing the digital supply chain: the role of smart technologies. *Technovation*, 96-97, 102121. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0166497220300110>

3. Renda, S., Fera, M., Ceccarelli, M., & Meola, C. (2022). Sustainable Industry 5.0: A review of enabling technologies and potential applications in the manufacturing sector. *Sustainability*, 14(3), 1168. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2452414X21000558>

4. Breque, M., de Sousa Jabbour, A. B. L., Müller, C., & De Holan, P. M. (2021). Digitalization in manufacturing and its implications for human work: A socio-technical perspective. *International Journal of Production Research*, 59(20), 6009-6025.

https://www.researchgate.net/publication/344340799_The_Impact_of_the_Digital_Transformation_on_Lean_Production_Systems

5. Cortes-Leal, A. B., Reyes-Cortés, M. F., & Cortés-Leal, M. (2022). Industry 5.0: A human-centered approach to the future of manufacturing. *Sustainability*, 14(13), 7784. <https://www.mdpi.com/2227-9717/11/1/193>

НЕСТОРЕНКО Т.П.,

кандидат економічних наук, доцент

КУТОВА А.М.,

студентка IV курсу ОС «Бакалавр»

спеціальності «Менеджмент»,

Бердянський державний педагогічний університет

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРИФРОНТОВІЙ ЗОНІ

З 24 лютого 2022 року в Україні триває повномасштабна війна. І більш за все від агресії ворога потерпають прифронтові зони. Реалізація задач стратегії розвитку закладів вищої освіти (ЗВО) на таких території є важливим завданням, оскільки вони особливо часто стикаються з обмеженнями через воєнні конфлікти та напружену соціальну ситуацію. У теперішній час інформація про збитки вищої освіти залишається обмеженою та загальною. З урахуванням продовження російських бомбардувань та обстрілів, ЗВО руйнуються кожного тижня. За інформацією Міністерства освіти і науки України, на 1 серпня 2022 року, постраждали 2200 освітніх закладів України, з них 225 були повністю зруйновані, а 1975 частково пошкоджені. Помітно, що серед повністю зруйнованих закладів виявилось 9 загальноосвітніх шкіл і 7 вищих навчальних закладів [2]. Розподіл наслідків за регіональним принципом показує, що найбільше постраждали освітні установи у чотирьох прифронтових областях,